

**PROCESSÄGARENS
STÄLLNINGSTAGANDE**Datum
2011-12-09Nr
10/2011/TSM
Dnr
801-915-11/121**Planering av tillsyn i konkurser**

I processen Utöva tillsyn i konkurs har ett nytt dokument med ovanstående rubrik upprättats. Dokumentet fastställs att gälla som processägarens ställningstagande från och med 2012-01-01.

Magnus Westerström
ProcessägarePer Lundekvam
Föredragande

1 Inledning

Detta dokument reglerar hur TSM ska arbeta med tillsynsverksamheten för att främja ett gott resultat och enhetlighet inom myndigheten. Dokumentet ersätter Processägarens ställningstagande Prioritering och handläggning 26/08.

Tillsynsverksamheten ska bedrivas utifrån kriterierna väsentlighet och risk. Det betyder att myndigheten ska lägga mest tillsynsresurser på konkurser som innehåller stora värden och på konkurser där det föreligger risk att förvaltaren lyckas mindre väl.

Dokumentet bör tillämpas med viss flexibilitet eftersom det inte är möjligt att förutse alla tänkbara situationer som kan uppstå vid tillsynsplaneringen.

TSM bör verka för en rutin som innebär att konkursförvaltaren snarast och senast inom två veckor från det han erhållit uppdrag till myndigheten lämnar information om ärendets karaktär (Inledande information).

2 En behovsstyrd tillsyn

Det hittillsvarande arbetssättet ersätts genom detta ställningstagande med en tillsyn som styrs av behovet i den enskilda konkursen. Tillsynen övergår från förbestämda tillsynsåtgärder till de åtgärder som behövs i konkurserna. Härigenom frigörs resurser till de moment som bedöms ha ett reellt behov av tillsyn. Tillsynen kommer således att bli mer effektiv och resursekonomisk.

**PROCESSÄGARENS
STÄLLNINGSTAGANDE**Datum
2011-12-09Nr
10/2011/TSM
Dnr
801-915-11/121

Begreppet tillsynsplanering får med detta ställningstagande en ny definition. Arbetet med att prioritera en konkurs är numera en del av tillsynsplaneringen. Genom beslutet om prioritetsnivå tas första steget i planeringen av tillsynsåtgärder i konkursen. Då bestäms om det finns behov av en Utökad tillsyn eller om det är tillräckligt med en Bastillsyn. Nästa steg i planeringen är att bedöma om det finns skäl att upprätta bevakningar.

3 Prioritetsnivåer

Tillsynsarbetet ska bedrivas enligt en av följande två nivåer.

Bastillsyn: tillsynens handläggningsåtgärder är begränsade både vad avser den löpande tillsynen och slutgranskningen.

Utökad tillsyn: tillsynens handläggningsåtgärder omfattar löpande tillsyn och slutgranskning av normal karaktär. Mer komplexa konkurser kan även bli föremål för vidare tillsynsplanering och mer omfattande tillsynsåtgärder.

4 Kriterier för de olika prioritetsnivåerna

Tillsynen ska bedrivas utifrån väsentlighet och risk. Med väsentlighet menas främst att konkursen omfattar stora värden eller många anställda. Storleken på konkursen är alltså av betydelse vid bedömningen av om ärendet motiverar en Utökad tillsyn. Med risk menas att konkurshandläggningen innefattar svåra frågor eller att handläggningen kan drabbas av något oförutsett och oönskat med negativa konsekvenser för konkursboet.

4.1 Kriterier för Utökad tillsyn

För att konkursen ska prioriteras som Utökad ska något av kriterierna under punkterna 1 – 6 vara uppfyllt.

1. Tillgångar värda mer än 300 000 kr, oavsett art, eller tillgångar värda mindre än 300 000 kr men av sådan art att en högre grad av tillsyn ändå är motiverad.

2. Anställda, 20 personer eller fler, oavsett bransch, eller färre anställda än 20 i en bransch där man kan förvänta sig att särskilda frågeställningar beträffande anställningar eller lönegaranti kan uppkomma.

**PROCESSÄGARENS
STÄLLNINGSTAGANDE**Datum
2011-12-09Nr
10/2011/TSM
Dnr
801-915-11/121

3. Fortsatt drift.
4. Avvecklingsåtgärder som kan förväntas bli omfattande eller svårhanterliga.
5. Komplicerade eller ovanliga förhållanden.
6. Förvaltare.

4.1.1 Tillgångar

Med tillgångar avses all egendom som ägs eller disponeras av gäldenären. Således ingår även egendom som gäldenären har pantsatt. Egendom som han hyr, leasar eller som har förvärvats med återtagandeförbehåll ingår i den mån egendomen har ett övervärde. Som en tillgång räknas också egendom som kan tillföras konkursboet genom återvinning eller liknande förfarande.

Vissa tillgångar kan vara av sådan art att de motiverar en högre grad av tillsyn. Exempel på sådana tillgångar är hyres- och industrifastigheter, immateriella tillgångar och levande djur.

4.1.2 Anställda

Förhållandena vid konkursutbrottet är avgörande, men har konkursföretaget relativt kort tid före konkursen haft ett större antal anställda som lämnat företaget kan det medföra att kriteriet anses uppfyllt.

Exempel på verksamheter där man kan förvänta sig att särskilda frågeställningar beträffande anställningar kan uppkomma är rederier och andra branscher med utlandsanställda, idrottslag m fl.

4.1.3 Fortsatt drift

Här avses fortsatt drift enligt Handbokens definition, se Handbok för konkurstillsyn, avsnitt 3.4.2.1. Med fortsatt drift avses således fall då konkursboet fortsätter verksamheten på i det närmaste samma sätt som konkursbolaget gjorde före konkursen. Undantag gäller dock för situationer då förvaltaren endast säljer ut inneliggande lager. Sådan utförsäljning betraktas sålunda inte som fortsatt drift i detta dokumentets mening. Här avses heller inte fall där den fortsatta driften är av begränsad omfattning.

**PROCESSÄGARENS
STÄLLNINGSTAGANDE**Datum
2011-12-09Nr
10/2011/TSM
Dnr
801-915-11/121**4.1.4 Avvecklingsåtgärder som kan förväntas bli omfattande eller svårhanterliga**

Här avses en avveckling som kan bli omfattande eller att det är fråga om svårhanterliga tillgångar. Följande är exempel på situationer som kriteriet tar sikte på.

- Verksamheter som kräver tillstånd eller står under tillsyn av en myndighet, t.ex. livsmedels- eller kemisk industri, banker och finansinstitut.
- Miljöfarlig verksamhet.
- Rederi, flygbolag eller försäkringsrörelse.
- Verksamheter som kräver ett snabbt agerande av förvaltaren för att bevara värdefulla tillgångar som riskerar att förstöras eller skingras.

4.1.5 Komplicerade eller ovanliga förhållanden

Följande är exempel på omständigheter som kan anses utgöra ett komplicerat eller ovanligt förhållande.

- En pågående eller en eventuellt kommande process.
- Komplicerade återvinningsfrågor eller andra rättsliga problem utan att process är aktuell.
- Frågor med internationella beröringspunkter.
- Mycket stora skulder i ett tomt bo.
- Brottsmisstanke utöver bokföringsbrott.

4.1.6 Förvaltare

En konkursförvaltares kompetens, erfarenhet och kontorsorganisation har stor betydelse för resultatet av konkursens avveckling och därmed betydelse för på vilket sätt konkurstillsynen ska bedrivas. Om en förvaltare inte fullt ut uppfyller de krav som TSM anser gälla för erhållande av konkursförvaltaruppdrag (se 7 kap. 1 § konkurslagen och processägarens ställningstagande Nr 8/09/TSM Konkursförvaltarkretsen) bör detta påverka prioriteringen av tillsynsärendet.

Följande är exempel på omständigheter som kan medföra att kriteriet är uppfyllt.

- Förvaltaren har begränsad erfarenhet av att hantera egna konkurser eller av att hantera viss typ av konkurs eller viss bransch.
- Förvaltaren har förordnats trots att han inte tillhör den krets som normalt utses till förvaltare.

**PROCESSÄGARENS
STÄLLNINGSTAGANDE**

Datum	Nr
2011-12-09	10/2011/TSM
	Dnr
	801-915-11/121

- Förvaltaren eller dennes organisation har i någon av TSM:s kvalitetsuppföljningar uppvisat brister.
- Förvaltaren har uppvisat brist av sådan art eller omfattning att den föranlett TSM att påtala denna för förvaltaren antingen vid direktkontakt med denne eller via tingsrätten.

4.2 Tillvägagångssättet vid prioritering

Så snart det är möjligt ska en bedömning göras av vilken prioritetsnivå som tillsynen ska bedrivas på. Detta sker genom att pröva om något av kriterierna för Utökad tillsyn är uppfyllda. Tillsynen ska då ske enligt Utökad tillsyn. Om inte något av kriterierna är uppfyllt ska tillsynen ske enligt Bastillsyn.

I de flesta fall kommer prioriteringen att göras när den inledande informationen kommer in. I normalfallet ska kompletterande uppgifter inte behöva inhämtas.

Bedömningen ska präglas av flexibilitet och det är efter en riskbedömning tillåtet att avvika från de gränsvärden som anges ovan. En avvikelse ska kommenteras i prioriteringsblanketten.

Vid prioriteringen ska ovan nämnda blankett användas. Blanketten finns som bilaga i Optima. I blanketten anges prioritetsnivå och eventuell kommentar till beslutet.

4.2.1 Omprioritering

En konkurs kan prioriteras upp eller ned under konkursens förlopp. Omprioritering till den högre nivån bör ske så snart TSM får information som medför att konkursen uppfyller kriterierna för denna nivå. Omprioritering till den lägre nivån kan göras om den ursprungliga prioriteringen visar sig vara grundad på felaktiga uppgifter. En sådan omprioritering bör normalt inte göras senare än då bouppteckningen inkommit till TSM.

**PROCESSÄGARENS
STÄLLNINGSTAGANDE**Datum
2011-12-09Nr
10/2011/TSM
Dnr
801-915-11/121**5 Tillsynsåtgärder vid Bastillsyn**

TSM:s tillsynsåtgärder vid Bastillsyn är av begränsad omfattning.

5.1 Löpande tillsynsåtgärder

Följande handlingar ska läsas.

- Bouppteckning
- Halvårsberättelser
- Övriga handlingar som kräver åtgärd av myndigheten

Följande löpande tillsynsåtgärder ska vidtas.

- Kontrollera att föreskrivna handlingar inkommer.
- Bouppteckning – kontrollera att prioriteringen är korrekt.
- Halvårsberättelser – kontrollera att avvecklingen av konkursen inte fördröjs i onödan och att kontoutdrag för hela perioden finns.
- Övriga handlingar – vidta den åtgärd som handlingen kräver.

5.2 Slutgranskning

Följande tillsynsåtgärder ska vidtas då avslutshandlingar granskas.

- Handlingarna i akten ska läsas i erforderlig omfattning för att kunna fullgöra TSM:s uppgift enligt 13 kap. 5 § konkurslagen (granskning av slutredovisningen) och 14 kap. konkurslagen (bedömning av konkurskostnadernas skälighet).
- Kontrollera att tillgångarna enligt bouppteckning och övriga handlingar är upptagna i slutredovisningen.
- Kontrollera att kontinuerliga kontoutdrag finns fram till dagen för slutredovisningen.
- Avstämning av utdelningsbart belopp enligt slutredovisning mot utdelningsförslag och förvaltningsredogörelse.
- Kontrollera att utdelningsförslaget inte är uppenbart felaktigt.

TSM:s granskningsblankett ska användas. Blanketten kan uteslutas vid taxekonkurser.

**PROCESSÄGARENS
STÄLLNINGSTAGANDE**Datum
2011-12-09Nr
10/2011/TSM
Dnr
801-915-11/121**6 Tillsynsåtgärder vid Utökad tillsyn****6.1 Allmänt**

Konkurser som prioriteras som Utökade kommer att variera kraftigt i omfattning och komplexitet. Av detta följer att även behovet av tillsyn kommer att variera kraftigt. Allmänt kan sägas att TSM ska vidta de tillsynsåtgärder som den enskilda konkursens beskaffenhet kräver. Det är därför svårt att på förhand ange vilka tillsynsåtgärder som ska vidtas i de olika konkurserna. Ett av syftena med det här dokumentet är att försöka ange när TSM ska vidta aktiva åtgärder under konkursens gång.

Det första steget i tillsynsplaneringen är prövningen av prioritetsnivå. Nästa steg i planeringen är att pröva om det finns skäl att upprätta någon bevakning.

6.2 Bevakningar

Om det föreligger omständigheter som kräver särskild uppföljning ska en bevakning i Optima upprättas. Bedömning av om bevakningar ska upprättas ska göras såväl i konkursens inledningsskede som under konkursens gång.

Det är inte möjligt att uttömmande ange när särskild uppföljning genom bevakning bör ske.

Nedan anges dock exempel på omständigheter som kan behöva bevakas. Som utgångspunkt bör gälla att de personer som utses till förvaltare är lämpliga för uppdraget. TSM ska därför inte under konkursernas gång behöva särskilt övervaka alla förvaltarnas åtgärder. De flesta förvaltningsåtgärderna kommer därför att granskas först när sluthandlingarna har kommit in.

I Handboken finns checklistor som kan ge ledning vid bedömning av omständigheter som kan motivera en bevakning och frågor att tänka på vid slutgranskningen.

**PROCESSÄGARENS
STÄLLNINGSTAGANDE**Datum
2011-12-09Nr
10/2011/TSM
Dnr
801-915-11/121

Följande är exempel på omständigheter som kan motivera en särskild bevakning.

- Avveckling av mycket värdefull egendom.
- Fortsatt drift av större omfattning.
- Avvecklingsåtgärder som kan förväntas bli omfattande eller svårhanterliga.
- Komplicerade rättsliga frågor.
- Förvaltare med begränsad erfarenhet av egna uppdrag eller viss bransch.

6.3 Uppföljning av bevakningar

När en bevakning har följts upp ska detta framgå antingen av en anteckning i Optima eller genom en inkommen handling.

6.4 Löpande tillsynsåtgärder

Utöver de åtgärder som följer av Bastillsynen ska följande åtgärder vidtas.

- Alla handlingar ska läsas. Handlingarna ska läsas med den noggrannhet som deras beskaffenhet kräver. Det betyder att vissa handlingar ska läsas noggrant medan andra handlingar kan läsas översiktligt.
- I större konkurser kan det bli aktuellt att delta vid omhändertaganden eller möten med t.ex. förvaltaren och borgenärer. Att delta på möten eller omhändertaganden kan underlätta vid höranden enligt 7 kap. 10 § konkurslagen. Då många förvaltningsåtgärder brådskar i inledningen av konkursen är det viktigt att TSM snabbt kan avge sin eventuella inställning.
- När halvårsberättelser kommer in ska en kontroll av att förvaltaren har vidtagit erforderliga åtgärder för en skyndsam och förmånlig avveckling av konkursen göras.
- Vid behov kan upplysningar begäras av förvaltaren enligt 7 kap. 9 § konkurslagen.

6.5 Slutgranskning

Eftersom konkurserna som prioriteras som utökade varierar i omfattning och komplexitet är det inte möjligt att ange vilka åtgärder som ska vidtas vid granskning av sluthandlingarna. Allmänt gäller att myndighetens akt ska läsas i

**PROCESSÄGARENS
STÄLLNINGSTAGANDE**

Datum	Nr
2011-12-09	10/2011/TSM
	Dnr
	801-915-11/121

erforderlig omfattning för att kunna fullgöra TSM:s uppgifter enligt 13 kap. 5 § konkurslagen (granskning av slutredovisningen) och 14 kap. konkurslagen (bedömning av konkurskostnadernas skälighet). TSM:s granskningsblankett ska användas.

7 Avslutning

Konkurstillsynsutredningen (SOU 2000:62) föreslår en ny konkurstillsyn. Den ska vara generell så att inga konkurser lämnas helt utanför varje kontroll av förvaltningen. Konkurstillsynens arbetsmetodik ska vara selektiv och flexibel. Detta innebär att tillsynsmyndigheten är skyldig att planera kontrollen i den enskilda konkursen och har möjlighet att begränsa tillsynen till vad som är väsentligt att kontrollera med hänsyn till konkursens omfattning och beskaffenhet.

Det är inte möjligt att inom ramen för gällande lagstiftning använda den tillsynsmetodik som utredningen föreslår. Vid utarbetandet av det här dokumentet har dock utredningens överväganden och förslag så långt möjligt beaktats. Det övergripande syftet med dokumentet är att konkurstillsynen ska bedrivas effektivt och resurssnålt. Ett ytterligare syfte är att tillsynen ska bedrivas enhetligt i landet.